

PERŽVALGA.

— Iš Rygos rašoj, „Varpui“ Nr. 4, jog 31 sausio tonykštė lietuvių pašalpos draugystė išleis savo vakarą, kurį podraug buvo atleista „Užburta kuni gaikštis“, komedija 3 veikmės, versta iš vokiško. Darbininkų ir darbininkių choras, p. Visockio vedamas, padainavo gražiai lietuviškas dainas.

— Tilžėje (Prūsų Lietuvoj) „Lietuviška giedojimo draugystė“ 14 d. vasario parengė „žiemingą šventę“. Dainavo lietuviškas dainas ir atlošė dramatišką iš trijų veikmių vaidelį „Stebūklas“.

— Vasario 1 d. susitvėre Paryžiuje (Prancūzijoje) „Draugystė Lietuviškos Akademiškos Jaunuomenės „Lithuania“, kuriuos tikslas esąs, kaip ji pati „Varpui“ praneša, vienyti lietuvius studentus, pripažįstančius Lietuvos nepriegulmystę.

— Baltatogės pabirkantai ir kiti dirbtuvių savininkai, įveddami į darbavietes mašinas, atėmė daugeliui darbininkų darbą ir paleido jų ant gatvės suvišum 1,000. Kadan gi didesnė pusė darbininkų yra zyda, tai šie, turtingesniejie, sutvėre net šelpimui bedarbenų puolusių tam tikrą komitetą, kuris finks nuo gyventojų aukas ir šelps badaujančius darbininkus.

— Nuo 3 gegužės prasidėjo iš visos Lietuvos į Vilnių dievmaldžių kelionės. Drauge su maldininkais traukia minios elgetų (ubagų) ir vagių, kurie kas motas tyko, kaip tranai, nuo lengvatikių pasipelnyti: vienam veidmainiaudami vilioja duokles, o paskui prageria, kiti prisitaikę tiesiog ištuština maldininkų kišenes. Bet užvis geriausiai pasipelno, tai kuni geliai, kurie susipila sau nešimtus, bet tukstančius, iš dievobaimingų keleivių duosnuo.

— Sulyg prof. Kaigorodovo pranešimų. Lietuvoje šimet pavasario toks stovys: 19 bal. atskrido kregždės, užkukavo gegutė, perejo pirmutinė perkunija; 20 bal. pražydo agrestos. Pinske (Mog.) 20 bal. užgiedojo volungė, pražydo vyšnia. Rogačevas (Mog.) 20 bal. pražydo klevas; Lėpelyje (Vit.) 20 bal. pražydo klovas ir gluosnis.

— Apskritai šimet Lietuvoje pavasaris gana gražus, nors vasarojaus pasėliai beveik visose gubernijose susivelino ant dviejų sanvaičių. Tam buvo priežastis, ilgai neišdžiuvimas dirvos.

— „Siev. Z. Sl.“ rašo, kad pataisymui Vilniuje dinamitu išardytos Aleksandro Nevskio koplyčios surinkta esą 1632 r. 12 k. Generol-gubernatorius manąs, kad jos atstatymui tieko ištekęs, ir paliepęs kad imtųsi už darbo.

— Kauno gubernatorius Vataci likosi perkeltas į Charukavą (Mažagudijoje), ant tokios pat vietos, o į jo vietą paskirta Veriovkinas, Gardino gub. bajorų maišalka.

— I Amerikos lietuviškus laikraščius rašo privatiškos ypatos žinias, kad lietuviams spauda jau tapusi oficiališkai pripažinta ir pavelyta jai naudotiesi. Kiek bus tame tiesos, netrukus gausime patirti.

— Rusiški, Lietuvoje išeinanti, laikraščiai tolydzio garšina apie ugį išėvystę, labiausiai žmonių iš darbininkiškos klišos, o taip gi zydu. Dėl šių paskutinių valdzia nelabai ir graužiasi; ji dar įtaise Rygoje ir Varsavoje tam tikras, zydu išgabėnimui agenturas. Sa lietuviams yra kas kita. Valdžia žino, kad lietuviai yra darbštūs žemdirbiai ir ji meilytų, kad jie vietoje keliauti į svetimą šalį, trauktų Maskolijon.

— „Lietuvoje“ patilpo apgarsinimas Prusuose užsidėjusio lietuviško, pirmėivės lietuvių jaunuomenės laikraščio, „Draugo“. Ant kiek galima

— pręsti iš paduotojo prospekto jis bus besimokinarčios jaunuomenės—Lietuvos ir Prūsų—organas ir bus progresyviškai-kritiškas laikraštis. Norintiems jį gauti pagaliaus paduoda ir adresą: Herrn J. Wagnat jun., Pabuduppen per Neu-Eggeningken (Ostpreussen).—Širdingai sveikinam už gimstantį naują sądraugą ko voje už Lietuvos liuosybę ir linkiamė laimingo gyvavimo.

— Seimas S. L. A. tarpų kito nutarė: 1) Išimti iš Argentinos A. Vištali ir pargabenti jį į Suv. Valstijas, kaštais tautišku centų. 2) Pargabenti savo kaštais likusius nuo Paryžiaus Parodos daigtus. Toliaus Seimas dar nutarė simpatizuoti Londono Biblijos draugijai, ant išleidimo lietuviškos biblijos.

— Prova tarpe abiejų Amerikos lietuvių susivienijimų—tautičių ir Romos-katalikų—prasidėjo 2 birželio Wilkes-Barre, Pa. Katra pusė laimės, sunku iš anksto permatyti. Vienok sprendžiant iš to, kad S. L. A. stovi ant teisybės pamatų ir turi teisingus davodus kunigų intrigų, prie persiskyrimo susivienijimų, galima tikėtis, jog S. L. A. laimės. Teisybė vis turi iškilti į viršų, nors jos priešai kažikaip ir kuoilgiausiai kėsytųsi užberti ją pinigais.

— Plymouth, Pa., susitvėre laisvamanių kuopelė, prie kurios išsyk prisirašė 8 sąnariai. Prisirašė prie jos keletas ir iš Wilkes-Barre. Yra stipra viltis, kad škaičius sąnarių greitai pasidaugis, nes dvase laisvos mislies kaskart tarpe lietuvių plėtojasi ir jieško vis platesnių laukų sau darbavimuisi.

Isz Lietuvos.

Skaisgirys, Kauno gub.

Apie Skaisgirį, Žagarę ir Joniški paplito paskala, kad

per šimetinę velykų naktį į ribusę koki 300 ar 1000 „cicilistų“, išmušę kunigus ir nekuriuos žmones, nukiršę Skaisgiri ant šventoriaus augatėias pušis, sugriaušę bažnyčią ir tt. Girdi, Skaisgiriio klebonas pasikvietęs net 30 kazokų apsiginti nuo „cicilistų“. Tam pasikilbus, visi laukdami velykų užti-uzė ir laukė to laiko lyg sudnos dienos. Jauni vaikinai, kurie turėjo sąnamus į rankius, nusinėšė juos eidami velykų-naktį į bažnyčią, ir vidurnaktyje, nesutikdami jokių „cicilistų“, emė šaudyti vaikičiodami apie šventorių. Suprantama, kad jie daugelį pergandino. Kazokų nė kunigas kvietė, nė buvo. „Cicilistai“ vel, kur kas buvęs, lindėjo ir juokiesi iš tokių kvailių plepalų ir tebesijuokia. Kunigas, tą rytą pamokslą sakydamas, pasakė: „Tėvai! Kitą metą jų savo vaikus, vieton leisti bažnyčion, uždarykite į kiauilių kutes...“ Mat, ką tamsunai išmislina ir ištaiso!..

Neseniai po mūsų apielinkes įėjo paprotin po miestelius šio ki lošiai: Sueina buriai pusbernių, labiausiai per atlaidus, ir lėšia iš sikių, saldumynų, smaltstumynų: vienas laiko nusitvėręs už kampučio, kitas muša; permušęs laimėja lošį. Kada bažnyčiose žmonės meldžiasi, lėšikai kelia aplinkui nematyta trukšmą. Kartais net ir patys lošikai susimuša.

Plepis.

Južintai, Kauno gub.

Tarnavos dvaro ponas Vaisonas prisipirko holendriškių kėvių, prie kurių pristatė visą šeimyną ir pats bėgineja prie jų per naktis, žiuredamas, kad joms ko nepritruktų. Tas pats ponas neseniai išvarė našlę Balašienę, kurios vyras čia bebernaudamas, persišaldęs pasimirė. Karvės mat Vaisonui brangesnės, negu žmonės.

Ex-populi.

Kražiai, Kauno gub.

Šiais laikais, nežiurint į didį kaimiečių suvargimą, daugelyj vietų uždejo statyti naujas bažnyčias. Stato: Kelmėj, Stulgiuose ir Kražiuose, kur ukinkai, po bausme jų pačių nutarimo, turi duoti po 25 rub. pinigais ir suvežti vieną ašmainį akmens. P. B.

Krakiai, Kauno gub.

Jau treči metai, kaip į Jeslos koplyčaitę atsikraustė kun. Rumanavyčius, kurs čia persikėlė užbaigti savo gyvenimą. Kur avinėlis, tą ir avys. Pradėjo iš artimesnių apielinkių žmonės rinktis į tą koplyčaitę, o kun. R. emė jiems sakyti, kad jis badu mirštąs. Pagailo žmonėms ir pradėjo vežti, kas grudus, kas šieną, kas pinigais aukų „badu mirštančiam kunigėliui“. Ilgainiui „baduolis“ teip įdryso, kad emė per prievartą reikalauti vežti jam aukų, žadėdamas išsaukti tuos per pamokslą vardais, kurie nieko neduos. Ir žmonelės bijodami, kad jų kunigėlis nepašauktų šykštunais „Dievui ant garbės“ vilko, kas ką galėjo. „Badaujantis“ kunigėlis įsitaisė keturias karves, žinomą ne by kokias karves, tuknų arklių; laiko po du, kartais ir tris brolio vaikus pas savę ir tarnaitę. O prasti žmonelės vis tebegelbsti „baduolį“. Neseniai k. R. užsakė per pamokslą, kad sunėštų „Dievui ant garbės“, kas ką turi iš senų, nereikalingų daigtų. Čia vėl žmonės emė vilkti senus žiponus, kelines, sijonus, prikyštes, skepetas, čebatus, kurpes, kaliošus, nagines, burnusus, kamzoles, nažutkas, šniuravones, gorsetus, parasoles, puodus, bliudus, peilius, šakutes, stiklines, čierkas ir visokius niekam vertus mažmožius. Pirmą kartą pilną kampa. Paskiaus kūr. užsakė ant tulės dienos išpardavimą tų daigtų. Žmonės susirinko ir išpirkė tuos visus savo suaukautus daigtus;

kas ką geresnį gavo — nešėsi namon, kas kokį niekniškį, atidavė kunigui atgal. Girdėtis, kad licitacija buvusi dikčiai kunigėliui pelninga. Teip tai yra išnaudojamas vardas Dievo, kuriam suaukautų aukų netenka nė biskio.

J. J.

Isz Odesos.

Trečią dien velykų (s. s.) atsibuvo pirmas „Odesos Lietuvių Savitarpinės pagalbos Draugystės“ susirinkimas.

Tos dienos Odesos lietuviai laukė jau nuo poros metų, t. y. nuo to laiko, kada per vietinę valdžią liko paduotas Petrapiilės dėlei tos dr-stės prašymas, ant kurio pasirašė dvidešima septynios ypotos, bet kurių iki pagrižo prašymas atgal teliko 21. Mat vieni iš pranykusių išvažiavo iš Odesos kitur, kairie numirė, o viens atsisakė nuo parašo, nes: „jie mus nori su toms draugystėms prigaut“ — jis kalbėjo! Bet ne išsyk dr-stė tapo užtvirtinta. Prisiėjo įsteigtojams prašymą ir į status siųsti dar antrą kartą. Pirmasis tapo sugražintas su užklausu: ar tieka įkurėjai ant permainų įstatuose, padarytų per valdžią. Suprantama, kad įkurėjai turėjo sutikti, nes kas gi daugiau galima buvo daryt? Galop, tos permainos nelabai yra ir svarbios. Valdžia įdėjo, kad visos dr-stės knygos būtų vedamos rusiškai ir dr-stės vardą iš „Odesos Lietuvių savitarpinės pagalbos dr-stė“ permainė ant „Odesos savitarpinės pagalbos lietuviška draugystė“, bet, kaip matome, vardą „lietuvių“ neišbraukė, kaip tą padarė su lietuviškomis draugystėmis kitiems kai-kuriems miestams (kur? R.). Tada dr-stės įkurtojai išsiuntė antrą prašymą, su sutikimu ant pertaisytų įstatų, gale gruodžio 1903m. Petrapiilės ir bėgyje 2 mėnesių apturėjo užtvirtintus.

Ant šio, pirmutinio susirinkimo atviko iš dr-stės įkurtojų tik 12. Susirinkimas prasidėjo išrinkimu pirmsėdžio (vienbalsiai Domininką Blyną) ir sekretoriaus (Naturkevyčių). Tuojaus prisirašė į dr-stę 15 sąnarių. Skaitlius tai nemažas, nes reikia žinot, kad ne apie įkurimą dr-stės, ne apie susirinkimą nebuvo niekur garsinta; žmonės atsižinojo viens nuo kito ir apėčiai susirinko, iš kurių didesnė pusė prisirašė. Pirmus sąnarius, pirmsėdys užkvietė rinkti dr-stės komitetą, į kurį ir tapo šie išrinkti: pirmsėdys Dom. Blynas, Ukiško banko urėdininkas, į jo kandidatą — Žemaitis, aptiekos pravorius, sekretorius — Naturkevyčius, kasjerius — Andrius Gricevyčius, jo kandidatas — Macevyčius. Toliaus buvo rinkimai jų vietininkų ir kiti svarstymai, kurių stoksiant vietai ner ko minėti. Susirinkimas tęsėsi gana ilgai. Kada gi šis susirinkimas buvo pirmas, ir daugelis sąnarių beveik pirm to nepasipazino, tai laike balsavimų sąnariai orientavosi maždaug veido išžiura reikamų viršininkų.

Ant susirinkimo atėjo klebonas Varpucianskis — lietuvis, 30 metų pragyvenęs ant ant Kaukazo ir per tiek laiko neužmiršęs nė savo vardo, lietuviu, nė prigimtos kalbos. Prisirašė garbės sąnarių, pasveikino jauną dr-stę, linkėdamas jai viso lažo ir išėjo, palikęs prielankų sau įspūdį.

Odesos „Lietuvių Sav. pag. Dr.“ tikslai tie patys, ką ir Petrapiilės lietuvių tokios pat dr-stės, nėra ir įstatai paimti tiesiog nuo tos dr-stės. Sąnarys įstodamas įneša 50 rub. į paprastą kapitolą, 2 rub. į geležinį kap. ir paskiaus kasmet moka po 6 rub. sąnarių mokečių. Pašelpos gali gaut ant syk ne daugiau per 50 r. Beto, dr-stė kasmet skirs dalį iš savo turto sušelpimui lietuvių neprigulinčių prie dr-stės.

Dr-stė turi tiesą kelti keturissyk per metus lietuviškus vakarus, su lošimais, šokiais ir tt.

Čia reikia dar pridurti porą žodžių. Vos tik dr-stė užgime, o jau rado sau priešų. Beabejonės pasakysite, tai lenkai, rusai ir tt. Biskį teip. Bet daug didesni priešai... lietuviai, ypač lietuvaities. Jos jau parodė savo peiktingą veiklumą, atkalbinėdamos savo vyrus, brolius ir k., nuo prisirašymo prie draugystės (Matyt, kad tenykštės lietuvaities dar mažai apsišvietę. R.) Jų įtekmė jau daug kur pasirodė. Nekurie ir prisirašę atsisakė įnešti pinigų, nes, girdi: „boba pinigų neduoda“ (šitarymas vieno iš neseniai įsirašiusių). Po jų įtekmė pakliuvo net ir geriau prasilavinusių keli. Radosi, žinoma, ir tokių, kurie prisirašydami mostelėjo ranka, sakydami: „aš pagalbos nuo dr-stės nereikalausiu“ ir rašėsi garbės sąnariu, vien tik dėl sušelpimo dr-stės (užtiesa, toki yra verti garbės! R.)

P. nuo Č.

Iš Ekaterinoslavo (Rusijoje)

Vietiniai lietuviai, pakurstyti klebono, emė reikalauti sau lietuviško kunigo. Mat klebonas yra vokietytis ir sako pamokslus prancuziškai, vokiškai ir lenkiškai. Lietuviai tų pamokslų nesuprasdami, pradėjo rugoti, ką klebonas išgirdęs, liepė visiems lietuviams susirašyti ir paduoti konsistorijai prašymą. Susirašė lietuvių netoli 300 ir parašė prašymą. Neuzilgo atsiuntė kunigą, bet... lenką. Menama, kad tai yra intrigos vietinių lenkų, kurie norėdami užbėgti lietuviams kelią, rašė teipgi pas vyskupą, kad susirašiusieji nėra lietuviais, tiktais lenkais, pakurstytais per tulius lietuvius šovinius. Ir teip nors mums ir davė specialią kunigą, bet mės visgi Dievo žodžio prigimtoje kalboje negirdžiame.

P. K.

Laiszkai isz Argentinos.

Rašo A. Vištalius.

Buenos Aires, 15 d. Rugp., 1903m.

(Tąsa.)

Jūs, — ką mislyjate, kad išsizadėdami giminės ir kalbos savo įgyse maloningą valdonų savo — svetimgenčių ir jų išjū ištikimųjų „sopaglazių“ tarnų akį, ir kad jų vaikai ir anukai susigiminiuos su vaikais jų valdonų ir jų tarnų, ir užmirš iš kur jūs esate kilę — apsigaudinėjat ir viliojaties! Žinos jie, kaip ir dabar žino, iš kur katras yra kilęs nuo pakalainių-pakalainių (gent karčių) — menkiausiai nuo užpludimo ateivių — svietiškos ir dvasiškos valdžių. Norint parapijų ar valčių metrškai (metrikai) arba atestai gimimo taptų sunaikinti, randasi jų kopijos (nuorašai arba išrašos) kur kitur, žinos jie kokio pero ir kraujo tu esi atskalėlė, net iš tavo pravardės — kad tu ją ir perkeistum, jie tai žinos. Temykit todėl ir žinokit, kad tie neprieteliai netiktai mūsų kalbą, bet ir kraujo užperus kaip „kytro ožio“ — kaip mus, kad vadina — nori išnaikinti į plentą. Ar jūs nežinote, kaip mūsų lenkai vadina lietuvius? „Kipszak. — Żubr z Bielowiezkiej puszczy, — Kawka“, tai jų paprasti pravardžiavimai! Žinote teip jau, kaip vadina mūsų sąperelius mekečiai Prusuose. Jūs nesuprantate nė provų, nė tiesų įstatymų; priminsiu jums tulus pariagus, arba paragrafus, iš teip vadinamo Statuto lietuviško, kuris parodo aiškiai, kokiomis tiesomis brolišką giminę Polatų (lenkų) 1569 m. mūsų giminę apdovanojo. „...Rajhorod... Sorok Sobolej... pastawów sukna“ ir tt., neatsimenu daugiau. Ką tai ženklina?! Klausimas dabar yra svambus (svarbus), ar buvo tuomet Lietuva apveista tais brangiaisiais sutvėrimais saba-lais? Atsakymas trumputis:

buvo kaip ir šiadien — bet dvikojais tiktais! Mokinkitės mislyti, o suprasite visus viungius raštų senų ir naujų. Nesiraukykit skaitydami šiuos vingius ir mano piešinių...

Grįžtu vėl prie pradėtos mislies. Šernius nors buvo baimingas, bet visgi pasirodė kaip tikras lietuvis; mes negalime paskaityti jam už piktą darbą — apsargumą, nėra tas apsargumas mūsų gadynėj visiems yra reikalingas ir pagirtinas, ypačiai esat tokiam padėjime, kaip jis buvo — turint sėbrą vokiečių — Holcų, nežinomos dvasiškos ypatą. Ką ži-kas apskundė Šernių, „Lietuviška me Balse“, buk jis priėmęs nuo vieno vokiečio, iš Tuseinų, 50 dolerių pašalpos arba subvencijos, kaip papirkimą, idant jis laikytųsi vokiškų konservatyvų pusės, — bet tik tiek tiesos tame buvo, kad pinigai išties buvo atsiųsti, bet Šernius jų nepriėmęs, tik sugražinęs atgal, su prierasu, kad „Lietuviškoji Ceitunga“ neprimanti jokių subvencijų. Sakė tai man pats Šernius Klaipejoje: girdejo tą ir M. Jankus iš Bitėnų. Šernius kvietė mudu pažiūrėti į jo užrašų knygas. Aš jam įtikėjau ir beto, nes kad būtų priėmęs pinigų, būtų gynęsis, o ne kvietęs peržiūrėt savo knygas.

(Toliaus bus.)

Politiszkos žinios.

Suvienytos Valstijos.

Kada užsibaigs maištai ant pilipiniškų salų, priklausančių Suv. Valstijoms, nežinia. Labiausiai nenori išsizadėti savo liuosybės gyventojai salos Mindanao, gentis Moros, kurie kartas nuo karto sumuša amerikonišką kariumenę, išvaiko amerikonus urėdninkus ir nužmiai atkeršija tiems savo sągentainiams, kurie be jokio grauzimo sąžinės parsidavė amerikonomams. Toks pat atkerštas neseniai patiko pietinio

salos pakraščio gyventojus, ties Malabang, ant kurių naktį miegančių užpuolė banda nepriklausančių Amerikai mocičių ir išpiovė 43 savo sėbrolius; atlikę piovynę, pabėgo. Vytis žmogžudas nebuvo kam, nes malšytojas maištininkų generolas Wood, slankioja kur toli viduryj salos, paduot žinios jam nebuvo kaip, nes be veik ant visų traktų suardyti per maištininkus telegrafų susinėšimai. Piovėjus privadėjo garsus plėšikas Datto Ali; jie sako keršiję savo vienžemiečiams už tai, kad tų sunai ir broliai įstojo į amerikonišką kariviją.

Pietinė Amerika.

Republikoje Uruguay dar vis tebesiaučia revoliucija. Mat pietinės Amerikos provincijos gyventojai neteip lengvai duoda savę paveikti įsviešpatavusiai kapitalistų valdžiai. Gegužio 23 laikraščiai praneša iš Montevideo (didžiausis Uruguayaus miestas), kad valdžios kariumenė, po vada generolo Muniz, įstengė vienok apgalėti revoliucionierius, prie kovoje jų kritę 80 ir 200 suzeidę. Ar tuomi jau bus užbaigta toje mažoje respublikoje revoliucija, tai laikas parodys. Suprantama, kad išuždžiusi valdžia savo priešininkus, vis gi kada galės užgiedoti triumfo giesmę ant kraujais apšlakstytų laukų.

Ant Centrališkiosios Amerikos salų revoliucijos srovė beveik dar smarkiau bėga. Geg. 26 revoliucionieriai, apielinkeje E-peranzo, sumušė į plėnij rando kariumenę ir užmušė jos vadą, generolą Raoul Cabrera, karės ministrą. Tėnykščiai gyventojai kur-kas turi didesį norą liuosybės, negu žmonės šiaurinių viešpatysčių; jiems karė, praliejimas kraujo ir padėjimas už liuosybę gyvasties, visai nebaisus dalykas. Jeigu turėtų jų kraują lietuvia, be abejonės, pasinaudo-

dami dabartiniu valdžios padėjimu, tuojaus numestų ją nuo savo kaklo.

KARE MASKOLIJS SU JAPONIJA

Nežiurint į tą, kad paskutiniu laiku žinios, pareinančios iš Rytinės Azijos, yra labai supainiotos, vienok apskritai imant galima numanyti, kad per paskutinę savaitę ant Mandziurijos pusiausialio begu nebus daugiau žmonių kraujo pralieta, nega per visą šitos karės bėgį ant sausžemio. Kas daugiau pražudė savo karių — ar maskoliai, ar japoniečiai, negalima tikrai žinoti, bet reikia tikėti, kad, nors abi pusi paklojo ant karės lauko daug savo žmogiškų aukų, vienok dėl nesuprantamos priežasties, japoniečiai keliose vietose sunkiai pralošė. Teisingai yra sakoma, kad pirmutinė nelaimė visuomet veda paskui savę daugiau nepasisekimų. Tas atsitiko ir su japoniečiais. Pražudę savo du laivu (ir kaip karės žinovai sako, kad visai nereikalingai, — vien per neatsargumą), japoniečiai užimdami Kinchau, kaip maskoliai sako, pražudę saviškių apie 12 tukstančių. Nors užgriebimas Kinchau gali patarnauti japoniečiams, kaip paranki vieta sucentravimui savo visų sausžemio pajėgų, bet už tai jiems prisiėjo už ją per daug brangiai apmokėti. Užėmimas kitos nemenkos vietovės, minėtina Nanshan kalnyčių, teip gi įvyko su didele japoniečiams pragaište, nes kaip jie patys sako, kritę 3000 karių. Teisybė, kad jie sako, maskoliai daug daugiau saviškių nustoję toje kovoje ir net kliuvę japoniečiams jų 50 kanuolių. Bet vis-gi sulyginant abipusines spēkas, reikia sąprotauti, kad japoniška kariumenė per paskutinę savaitę pražudė daugiau, negu maskoliškoji. Dėl atsigavimo japoniečių, laimė lėmė jiems, kaip praneša iš Chefu 29 g., suvyti

į Talienvan Bay portą maskolių 1 kreiserį, bene Bayan, ir tris torpedinius laivukus, kuriems nuo genančiųsi keturiolikos japoniškų laivų galėjo atsitikti nelabai kas gero. Priešui šito, vėl laikraščiai rašo, kad japoniečiai antrą syk sugriebė į savo rankas Dalny ir kad jų generolas Oku paėmė maskolių 78 kanuoles. Kiek yra tame tiesos, sunku žinoti. Maskolių vadai užgynė dalyvauti prie kariškų veikmių korespondentams, kurie dabar dar sunkiau gali sužinoti tikrą kaišis eiseną.

Dalis darbu.

¶ ALTOONA, PA. Parėjo nuo Pensylvanijos geležinkelio užveizdos paliepimas sumažinti savo vietinėse darbavietėse skaitlių darbininkų, sulyg skaitliaus buvusio 1902 m. 600 darbininkų neteko darbo. Daugelis iš jų važiuoja į Vakarų, ketindami parsisamdyti ant farmų, kiti gi važiuoja tėvynėn.

¶ SUSQUEHANNA, PA. Erie Railroad kompanijų sumažino savo lokomotyvų dirbtuvėse 12% skaičiaus darbininkų ir apie 200 iš jų prašalino. Likusieji tedirbs 45 valandas per savaitę.

¶ NEW YORK. New York Central sistemos geležinkelių kompanijos sumažino skaitlių savo visuose departamentuose darbininkų; priežastis esanti—sumažėjimas ant New York ir Buffalo trakto parvežimų ir duruojantis ežerų straikas.

¶ BUTLER, PA. Uzdaryta Standard Steel Car Works dirbtuvės ir išvaryta 1,700 darbininkų; teliko vos 300 prie darbo. Kompanijos, tokiu būdu, nori sulaužyti nitavotojų (riveters) straiką, kurie neseniai pametė darbą dėl sumažinimo jiems mokesčių.

¶ CHICAGO, ILL. Sustraikavo 900 darbininkų geležies ir kietųjų tavorų pardavinėčiose,

dėlei nesutikimo savininkų krautuvų mokėti nuo \$13 iki \$18, ant savaitės; pirmiaus mokėjo nuo \$12 iki \$15. Pirmą sustraikavimo visą mėnesį buvo daromos tarybos, bet ant galo savininkai griežtai padidinti mokesčius atsisakė.

¶ BOSTON, MASS. 1,600 namų parvuotuoju ir dekoratorių nutarė straikuoti dėl didesnių mokesčių. Keletas kontraktorių pasiskubino su jais susitaikinti. Iš viso čia yra kontraktorių apie 300.

¶ FALL RIVER, MASS. Eina gandas, buk savininkai dirbtuvių Textile Works, priguļintieji prie Manufacturer's Association, nutarė užtraukti ant visų dirbtuvių vyriausį (general) sumažinimą darbininkams mokesčių. Numazinimas ant 10% palytės kelioliką tukstančių rankpelnių.

¶ BUFFALO, N. Y. Lake Carriers' As-on nutarusi pradėti ežerų irklavimą su tam tikru, atsakančiu skaitliumi neunijistų. Unijistai dar tebestraikuoja.

¶ PHILADELPHIA, PA. Vietinė elevatorių budavonės unija susitaikė su elevatorių trustu ir, turbūt, pasirašys ant kontrakto, kuriame trustas nepripažinti už reikalingą išpildyti jų reikalavimą kaslinink mokesčių ir adynų.

¶ NEW YORK. Čionykščių muzikantų unija laimėjo straiką, prieš pasikėsėjimą teatrų savininkų numazinti muzikantams mokesčius. Sako, kad teatrų kompanija ketina parsitraukti muzikantus iš Europos ir vėl iššaukti su unija kovą dėl mokesčių.

¶ TRINIDAD, COLO. Dar vienas šimtas anglekasių straikierių tapo sukimšta kalejiman, už tai, kad tie nenorėjo būti registravotais į valstijos knygas. Šiuomkartu persekiojimas straikierių rasi sumazins, nes pasitraukė iš Colorado valstijos milicijos generolas Bellas, kurs ko tęnai susi-

kivirčiojo su gubernatorium Peabody.

Isz Amerikos.

20 metų straikai.

Neseniai industrijos ir darbų komitetas atspaudino veikalą, kuriame yra paduota statistikos dvidešimtmetinio perijodo darbo šakoje. Akyvos skaitlinės yra apie straikus, kur apskaitoma, jog per paskutinius 20 metų įtraukta į straikus buvo 6,105,694 darbininkų, su pragašnimu algos daugiau kaip ketvirtį milijardo dolerių. Užgimė straikai daugiau kaip 127,000 darbavietėse. Pirmoje eilėje straikų skaitlingumo stovi New York (20,000), antroje Pennsylvania (18,000). Anglės industrijoje užvis daugiausiai buvo straikų, negu kur kitur.

Unijos turi susivienyti.

Vyriausias sekretorius Federation of Labor, F. Morrisonas, laikė praejusioj sanvaitej New Yorke kalbą, kurioje sakė, jeigu unijos ir kitos įvairios darbininkiškos organizacijos nori atstovėti priešais kapitalistų Citizens Alliance'ą, turi visos kuokščiausia vienyti į vieną didelę organizaciją, nežiurint nė tikybos, nė odos spalvos. Kiteip, jis sako—kapitalistai darbininkus apgalės. — Jeigu tokie ponuliai tiktai per unijas nori privesti darbininkus prie išganymo, tai galima drąsiai sakyti kad jie eina patį ir veda vargdienius į kapitalizmo tinklą. Darbininkai atras laimę tiktai tada, kada gaus valdžią patį ant savęs į savo rankas; unijos gi, arba geriaus sakant jų vadai, dažnai sugaunami einant iš vien su piniguciais, nuo politikos šalinasi; kapitalistai to ir tenori.

Rinkimai po durtuvais.

Denver, Colo., vietinės valdžios prieš rinkimus savo urėdninkų pareikalavo nuo gu-

bernatoriaus priiusti keletą burių milicijos, kurios durtuvai reikalingi prie baleavimo urnų, kad kartais nekiltų kokie rinkimuose sumšimai ir nekenktų piniguciams patekti vėl į šiltas urėdninkiškas vietas.

Persergi nuo prigavikų.

Anglijos policija davė žodį policijai amerikoniškai, kad tiejie apsergetų į St. Louis'ą suvažiavusius ant parodos svečius, nes ant jų galvos iškeliauja iš Anglijos visas buris kišenvagių ir prigavikų, susiorganizavusių po vada vieno iš garsiausių plėšikų.

Išleiskė iš mašineri-

Beaver, Pa., praejusiojoje subatoj pasimirė senatorius Quay, kurs buvo vienu iš guviausių politikierių republikoniškos mašinerijos, ypač Pensylvanijos valstijoje. Su jo mirtiu nusmuks karjiera irvietinio gubernatoriaus, Pennipeckerio atsizymėjusio netikusiu savo užmislu sutremti liudysbę spaudos.

Pametė ligų

Tarpe St. Paul ir Chicago tapė pragaišintais per tūlą Londono mokslinčių dėžutė pripildyta su plėgos bacillomis (užkretomis), kurios buvo surinktos nuo sergančių tabaisia liga Indijoje. Išleista ke liolika stropių jieškočių, surašti tą baisų lizdą ligų.

Nelaimės.

Yazoo, Miss., 25 geg. gaisras nušlavė 28 bliokus miesto, palikdamas be pastogės apie 5,000 gyventojų; bledies padaryta gaisro apie \$3,000,000.

Williamstown, Pa. 26 geg. anglės kasyklose, tunelyje, užtroško nuo garų mažo lokomotyvo 10 anglekasių, o 50 jų išnešta dar pusgyviai.

Rustan, La., 26 g., pagedus trukiui užmušta 3 žmonės.

Emporium, Pa., 24 g., 75,000 svarų parako ekspliodavo

Keystone dinamitų dirbtuveje, prie ko suardyta visa apielinė. Kadan-gi eksplozija kilo nuo ugnies, tai žmonės turėjo laiką pabėgti, neužmušė nė vieno, tik kelis sužeidė.

Apie aukas kankiniams.

Šių metų „Vien. Liet.“ N. 13 (žr. 154 pusl.) buvo patilpęs „Atsišaukimas Philadelphiečių“, kur „kelių vietinių organizacijų“ vardu p. S. Dambrauckas atsišaukia tarp kito ir į centrališką kankinių komitetą klausdamas, kodėl laikomi esą paslaptį išleidimais, kankinių šelpimas; kodėl negarsinamos apyskaitos, nes kiti saka, jog „tas rinkimas aukų“ esąs tik „muilinimas akių, o ne šelpimas“ kankinių. O kits dar „senas amerikonas“ išmetinėjęs p. S. Dambrauckui ir stačiai davęs suprasti jam, jog tos jo renkamos kankiniams aukos galinės teip pat žuti, kaip žuvusios, girdi, Miklukui įduotosios aukos Valančiaus raštams išleisti.

Ar daug kas iš Amerikos lietuvių teip sprendžia apie renkamas kankiniams aukas, mes nežinome. Bet p. S. Dambraucko straipsnyje padaryti užmetimai gali nevieną suklaidinti ir atstumti nuo kankinių šelpimo — ir to jo straipsnio negalima palikti be atsakymo ir tamtikro paaiškinimo. „Vienybės Lietuvninkų“ redakcija labai trumpai ir nevisai aiškiai teatsiliepė savo prieraše prie S. D-o straipsnio — ir todėl mes, žemiaus pasirašiusiosios redakcijos, kaipo dabartinės tarpininkės tarp „Amerikos Kankinių Komiteto“ ir Lietuvos „Kankinių Kasos“ Komiteto, skaitome už savo pareigą duoti dar nors trumpą tam dalyke paaiškinimą.

Apie „Amerikos Kankinių Komitetą“ Amerikos lietuviai-aukautojai negali, rodosi, nė kiek abejoti. Visi Komiteto sąnariai yra pačių Amerikos

lietuvių išrinkti; visos Komiteto sąnarių pavardės yra visiems žinomos; surinktos ir įplaukusios į Komiteto kasą aukos yra tuoj laikraščiuose garsinamos. Tegali tik kilti abejonė, kaip tos aukos sunaudojamos, ar jos kartais nežuva, kaip „senasis amerikonas“ p. S. D-ui nurodo. Taigi gali kilti abejonė tik apie susitvėrusį pernai dar pačioj Lietuvoj naują „Kankinių Kasos“ Komitetą, kurio sąnarių pavardės, nė jų gyvenimo vietos nėra viešai žinomos, o kuris dar faktiškai *skiria ir suteikia kankiniams pašalpas*, kaip skelbia to paties Komiteto pranešimas, patilpęs jau tarp kito ko ir „Vien. Liet.“ N. 13.

Čia turi gerbiamieji aukautojai atsiminti, jog tas „Kankinių Kasos“ Komitetas yra Lietuvoj, kur dėl atsargumo prieš caro valdžią negali būti nė jo sąnarių pavardės, nė jų sąnarių gyvenimo vietos viešai žinomos. Bet mes, žemiaus pasirašiusiosios redakcijos, kaipo tarpininkės tarp Lietuvos ir Amerikos Komiteto, užtikriname, jog Lietuvos Komiteto sąnariais tapo išrinktos, su abiejų (L. S. D. P. ir L. D. P.) žinia, ypatos visai ištikimos, kurios savo keliu yra teipgi po abiejų partijų kontrole. Apie savo darbus, apie išduotas pašalpas tasai „Kankinių Kasos“ Komitetas kas pusmetį, kaip jis ir savo pranešime apskelbė, garsis nurodytuose pranešime laikraščiuose tam tikras savo apyskaitas. Apykaitose, suprantama, nebus nurodytos, teipgi dėl to paties atsargumo prieš caro policiją, tikrosios sušelpusių kankinių pavardės, bet jos užtat bus privatiškai praneštos „Amerikos Kankinių Komitetui“, kaipo oficiališkai Amerikos aukautojų atstovui, kuris norėdamas visuomet galės perkontroliuoti.

Taigi, teip tai dalykams stovint, nė apie kokį „slėpimosi“

nė apie „muilinimą akių“ arba baimę, kad gali kas surinktas aukas sau sunaudoti, — negali būti nė kalbos, nes viskas daroma ir atliekama po stipria, tam tikra kontrole.

Pasinaudodami proga pranešame teipgi, jog paduotasis „Vienybės Liet.“ N. 13, vienkart su „K. K.“ Komiteto pranešimu, adresas aukoms siuntinėti nuo šio laiko *nebetinka*. Nors „Kan. Kas.“ Komiteto pranešime ir pasakyta, jog aukos galima siųsti ir stačiai Komitetui, bet kadangi tas Komitetas negali viešai garsinti savo gyvenimo vietos, taigi aukos teišpuola tik siuntinėti nurodytoms to Komiteto pranešime redakcijoms („Varpo“ ir „Ukininko“, „Darbininkų Balso“, „Vienybės Lietuvninkų“ ir „Lietuvos“), kurios jau priduos jas kam reikiant.

„Varpo“ ir „Ukininko“

ir

„Darbininkų Balso“

Redakcijos.

Iš lietuvišku dirvu Amerikoje

Pittsburg, Pa. Gegužės 17 atsibuvo mūsų vientaučio, Igno Jutelio, su pana Vikte Geičiuniuke vestuvės. Nerengta buvo jokių trukšmingų, nė kviesta su mediniais vėzdais daktarų (policmonų), kaip tai paprastai ant lietuviškų vestuvių esti, kada prisi-perka gerimų, apsištato sargyba, ir na, skaldyti sau pakaušius! Paskiaus tampa nugabenti į cypę, kur gauna storai užsimokėti ir keletą sąvaičių padėjuoja, iki sugija antausiai, šonkauliai ir kiti linksmybių ženklai. Ant vestuvių-gi mūsų vientaučio Jutelio nieko tokio nebuvo. Svečiai susirinkę labai padoriai ir mandagiai sau pasilinksmio, sudėjo veljimus jaunavedžiams ilgo ir gražiaus gyvenimo, ir dar ant galo pagal noro jaunikio užmanius Petruį Volungevyčiui su-

dėjo visi tautiškiems reikalams aukų \$14,25, kurias prisijusdami į „Vienybės L.“ redakciją, vienbalsiai visi aukautojai šep paskirsto: \$8,25 kankiniams, \$5,00 mokslaeiviams ir \$1,00 Vištaliui. Garbė mūsų vientaučiui Juteliiui, surengusiam blaiyas ir dorias vestuves, o padėka visiems broliams lietuviams aukavusiems tautiškiems reikalams savo skatikus.

P. V. Volungevyčius.

Union City, Conn. Matydami laikraščiuose, kaip kitų miestų lietuviai darbuojasi ant tautos labo, ir mes, Naugatuoke ir Union City lietuviai-evangelikai parengėm 7 gegužės balių, nuo kurio pelną nutarėm paaukauti tautiškiems reikalams. Žmonių susirinko daug ir visi bovijosi labai gražiai. Kaip visur, teip ir pas mums neapsiėjo be priešų, kurie gadina gerus užmanymus. Atsizinovę apie mūsų rengiamą balių, evangelikų kunigas tuojaus uždraudė iš sakyklos, kad neitų niekas ant to baliaus, sakydamas, kad kurie eis, bus prakeikti. Žinoma, daugelis „avelių“ ir pabijojo prakeikimo, neatejo. Mat mūsų dvasiški piemens vis teip daro: kur mato, kad eis pelnas ant tautos labo, draudžia, nes nori, kad viskas sueitų jų kišeniuos, už ką žada dangų; nenorinčius-gi klausyti, vadina bedieviais. Šiuom kart vienok anas kunigužis ne ką kando, nes geriau prasilavinę tautiečiai aiškiai suprato kunigėlio mislę ir kas galejo,ėjo ant baliaus. Buvo net iš Bridgeport. Svetainė buvo pilna. Tarpe šokių, Jonas Beckeris laikė trumpą prakalbą, nurodydamas, kas mūsų yra priešai ir išgyrė rengėjus baliaus. Rengimu užsiėmė daugiausia Andrius Armonaitis, su kitais sumanesniais vyrais. Pelno balius davė \$15,10 kuriuos pinigų paskiriame, kaip ir buvo iš karto nutarta, tautiškiems

reikalams, šep paskyrtydami: \$6,00 kankintiniams, \$6,00 mokslaeiviams ir \$2,95 Vistaliui ant tabako, o 15c. už prišuntimą į „Vienybės L.“ redakciją. Malonu būtų, kad ir kitų miestų lietuviai-evangelikai pradėtų darbuotis dėl tėvynės.

Andrius Armonaitis.

Meriden, Conn. Kaip prisiartinus pavasariui žėdnas ukininkas skubina apdirbti savo žemelę ir sėja į aną sėklą, teip ir mūsų miestelio lietuviai, paputus geram tautiškam vėjeliui, pradėjo krutėti. Gegužės 15 vietinė D. L. K. Gedimino dr-stė ir 49 k. S. L. A. parengė prakalbas ir pasikvietė šiuos kalbėtojus: J. Tareilą ir A. Kundrotą, abu iš Waterbury'o, o teipgi K. Kukanskį, iš New Britain'o, kurie savo kalbose stengėsi išaiškinti klausytojams labai daug gerų dalykų, k. a.: naudą prigulėjimo prie S. L. A., naudą T. M. D., ir ragino visus prie tų dviejų tautiškių organizacijų prisirašyti. K. K. ragino vietinius lietuvius uždėti lietuvišką politišką kluubą ir rupintis pastoti Amerikos ukėsis. Pasidekavojant jo paraginimui, geri tautiečiai 21 gegužės tokį kluubą ir uždėjo (Gerai kluubai politiškai gali prisidėti ir lietuvių naudai, bet ant nelaimės mūsų vientaučių uždėti kluubai, su mažais išėmimais, tankiai pavirsta į paprastas lietuviškas karčiamas. R.).

Merideniečiai reikia pagirti, kad nors retkarčiais pasirodo jeigu jau ne su kuom-kitu, tai nors su aukomis. Beabejonės kad šitos prakalbos teipgi nebus dar paskutinės, bet tiktai siulu tolesnio kilto darbavimosi. Aukų ant prakalbų surinkta \$4,61, ką prisijusdami į „V.“ red. skiriam per pusę kankintiniams ir mokslaeiviams. Prakalbos visiems patiko, ką atliudija gausūs plėjimai delnų. Žėdno išveizda

kalbėjo: Šalin vergystė ir tam sybė! Tegyvuoja laisvė, lygė, brolystė!

K. Lutkevychius.

Brooklyn, N. Y. Atsilie pimas dėlei tulos žinutės. Nr. 19 „Vienybės“ buvo pagarsinta per p. L. Ereminą, buk aš sudurnavojau, zesa šoviau į savo pačią.

Atsiliepimai man labai ne malonus, nes tai nereikalingas barškinimas į tuščią puodą; vienok priverstas turiu tą atlikti. — Na, tai iškurgi ta žinia pateko korespondentui. (Tokia žinia buvo tilpusi ir vokiškuose laikščiuose. Žr. „V. L. Nr. 22 Atsakymuose“).

Mat manō moteris vis baudžia, kad leidžia ją į Lietuvą ant „ekskiušino“, aš gi ant to nesutinku. Taigi dabartės palydėjusi keliaujančią draugę į tėvynę, ji nesugrįžo į namus per dvi dieni ir nakti. Antrą naktį leidausi jos jieskoti, bet, — į tą tarpą pargrįžo, už ką ir pradėjome rokuotis. Ipykusi dar labiaus, moteriškė išėjo atvesti man poliemoną. Tas išklauses jos pasakos, nuėjo sau šalin. Negalėdama niekuomi užsigandinti, apsirengusi nuėjo į policiją. Tę primelavo, buk aš ją noriu šaukti. Kad būtų tiesą sakiusi, tai ir tē nebutų nieko gavusi, taigi reikia meluoti. Nuo kelių nedėlių mudviejų lovoj stovėjo pištalietas, į skepetaitę suvyniotas. Atėjusi policija, norint jokių pėdsakų šovimo nesurado, paėmė manę ir nuvedę į kalėjimą. — Moteris-gi porą dienų palaukusi, pažino savo melagystę, ir ryžosi manę iš turmo atvalnyti; bei savo melagystę atšaukti. Ji pati pripažino prieš sudžią, kad aš jos nešoviau, tiktai ji nenoroms tą žodį išsitarusi; teipogi pripažino, kad dvi dieni ir nakti nebuvo namie, už ką ir susirokavome. Apart to, jos du giminaičiai buna pas mus, ir gali

pali paliudyti, kad jokių šovimų tē nebuvo. Teipogi į jokių laikraščių aš nepasidaviau ir vardą nekraipiau; nes čia manę ir teip visi pažįsta. O jeigu kas ir rašė, tai su tokia pat etika, kaip ir p. L. E. Reikėtų reikalą išurti ant vietos, o tasyk žinia turėtų vertę. Nedyvai silpnoms moterims, kerštavime pasinaudoti kuom papuola; bet artistiškiems filozopams vertėtų to prasilenkt.

Tokį pagarsinimą laikau už įžeidimą savęs, ir turiu neužginamą tiesą pareikalauti žinių rašėjus išsiteisinti; nes kiteip tokioms bobiškoms plioynėms nebus galo.

Joseph Matutis.

Kaip didžiai gaila, kad laikraščiai su tokiais menkos vertės reikalais esti priversti užiminėti savo ir teip čėdijamą vietą. R.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės.“

Neapsiriko Scrantono T. M. D. k. patėmydama, kad pavieniui daug panešame nereikalingų kaštų. Paneša tokius kaštus netik T. M. D. ir S. L. A., bet ir S. L. L. ir nors iš mažesnės dalies, „Aušra“. Tuom tarpu jos visos keturios yra naudingiausios organizacijos. Bet kadangi visose galima rasti šimteriopai margų pažvalgų sąnarius, tai, žinoma, suvienyti jas visas būtų sunku, nors kaip reikalinga! Vienok tam neįvykstant, nereikia nusiminti: jeigu viena iš jų ir mazinasi, tai priešingai kita auga; tai vis mūsų! Tie patys agitatoriai, tie patys draugai. Sąnarys apleidęs nors vieną iš jų, nerimta-be kitos. Taigi nors didelius kaštus panešame, vienok tas nebuva be naudos. Kelintas liuosėsių paziurų nepasikakina jau organizacijomis su letesniais mieriais ir jiesko platesnio lauko darbavimosi. Te dirba! Lauko užteks, kad

tik mums, broliai, nestoktų energijos. Laikui bėgant pačios draugijos susipras ir susivienys; tada gaus galą visi nereikalingi kaštai. Tikiu, kad nė viena organizacija nebus užmiršta istorijos.

Juozas Šeštokas.

Trenton, N. J.

Ir juodušystė kaštuoja.

Turbut koks mąskoliškąs šnipas, ar šep koks nesąžiniškąs žmogus, atsiuntė 4 rublius ir tulos Šveicarijos jaunuomenės vardus, buk jie prisirašą prie T. M. D.

Vėliau gavome žinią, kad Šveicarijos lietuviai apie joki prirašymą savęs prie T. M. D. nežino, ir tēnai nėra jokios kuopos su panašiais mieriais; taigi klausimas: kas atliko tokį nedorą darbą, primokėdamas net savo 4 r.? Prisiųsdamas pinigus, pasidavė nežinomas už Juozą Zibaitį. Rodo 2 dol. į T. M. D. izdą ir pribuvo, bet T. M. D. kuopos, iš lietuviškų studentų Europoje, kaip nebuvo teip ir nėra. Šiuomi atšaukiu pagarsinimą apie tai 17 Nr. „Vienybės L.“. Izdin. T. M. D. J. Naujokas.

Nuo XIX S. L. A. Seimo.

Štai gražiai praslinko ir tas teip ilgai visų lietuvių laukiamas S. L. A., arba kaip sakoma Tautiškas Seimas. Nėra reikalo čia aprašinėti plačiai visas apie Seimą smulkmenas, nes Seimo Komitetas nutaręs tuojuos po Seimo išleisti tam tikras Seimo atskaitas, kuriose tilps visi nutarimai, telegramai ir laiškai su linkėjimais. Gerai vienok bus svarbesnius nuo Seimo dalykus priminti.

Seimas atsidarė 24 geg., 9 v. iš ryto ant Egans Hall, kur visų pirmu delegatai (skaitliuje apie 90) išrinko Seimo komitetą: pirmsėdį V. Kauną, vice-pirmsėdį J. Kazakevyčią, I sekr. Pr. Matulaitį, II sekr. J. Šunskį.

Ant I sesijos tapo peržiureta

S. L. A. stovy. Pasirodo, kad S. L. A. turi 4218 sąnarių; ant 18 seimo buvo 3138. Suspenduotų yra 203. Nuo paskutinio seimo iki šiam numirė pilnų sąnarių 12. Išmokėta posmertinės visiems po 150 dol. Sušelpa: L. Nevulis, iš Waterb., — \$75,00 ir O. Novikienė, iš Chicagos, — \$50,00. Iš tautiškių centų: „Aušrai“ \$75,00 kančintiniams \$25,00, Vištaliui \$9,00. Paskirti \$25,00 delegatui į Nderlandiją neatiduota, nes nežinia, ar jis važiuos.

Tarp kitų menkesnių dalykų, buvo svarstymai ant šios sesijos apie „Aušros“ uždėto jų paveikslus, bet kad truko prirodymų, kas ištikro jais buvo, tai tapė atidėta ant tolesnio, ar ant kito seimo. Į presos komitetą išrinkta: Dr. Želvienė, V. Ambrozevyčius, ir P. Birštonas.

Ant sesijos II nutarta, kad kiekvienas delegatas apie tą patį dalyką turi tiesą tik tris syk kalbėti.

Ant sesijos III (25 gegužės) apsvastyti ir nutarti šie rimtesni dalykai: 1) mokesčiai ir posmertinė tokios pat, kaip ir buvo; 2) organas S. L. A. „Vienybė L.“ (keletas buvo įnešę įsteigti savo organą, už ką balsavo tik trys delegatai); 3) išimti (jei bus galima) ir pargabenti į Sus. Val. iš Argentinos beprotnamio Vištali (atlikimui to išrinkta komitetas: Dr. Želvienė, Šunskis ir Ambrozevyčia); kaštai — iš tautiškių centų, jeigu tų neteks, tai paimti iš S. L. A. izdo; 4) tautiški centai mokės 25 c. ant metų, vietoje 12; iš jų pusė bus paskirta vedimui Susiv. reikalų.

Ant sesijos IV skaitė linkėjimų laiškus ir telegramus; šįmet vietoje telegramų, daugelis pagal užmanymą P. Mikolainio per „Lietuvą“ ir „Vienybę“ prisiuntė laiškus su markėmis ir pinigais. Nutarta: 1) pargabenti Paryžiaus Parodos likusius daigtus, kurie

dabar yra pas M. Sauniutę, Tilžeje, S. L. A. kaštais ir pavesiti juos ikikoleik priežiurai ir užlaikymui tuloms Bostono draugystėms, kurios apsiima duoti uždyką tam tikrą vietą; 2) sekretoriui alga mokės nuo sąnarių: iki 4000 po 10 c. nuo žėdno, viršaus 4,000 po 5 c.; 3) ant užmanymo priimti į Susiv. vaikus, išrinkta pilnam sudavadijimui to klausimo: Valentinavyčia, Tareila ir Bridickas; 4) tautiški centai nutarta sunaudoti pagal nužirejimo paties Susiv., nepavedant jų kitoms draugystėms. Atmesta: 1) užmanymas kelti prieš Maskolijos politiką protestą; 2) reikalavimus sugražinimo spaudos, dėlto, kad jau pasklido žinios, jog „spauda atiduota“; 3) įsteigimas Tautiško Nam, nes „peranksti“; 4) įstojimo mokesčių pagal metus; 5) paskirti konkursą parašymui lietuviško kalbamokslio (gramatikos); 6) įtaisyti New Yorke ofisą pardavinėjimui laivakorčių, pinigų siunt. ir tt.; 7) aukauti ant Šliupo parašytos knygos apie lietuvių angliškoje kalboje; 8) kad S. L. A. turi rūpintis apie palaidojimą mirusių sąnarių; beto dar atmesta įnešimai keletu dr-sčių, apie tai, kad Susiv. turi mirusio dr-stės sąnario posmertinę išmokėti draugystei.

Perskaityta pribuvę tą dien laišškai ir telegramai, iš kurių viens labai atsižymėjo tuom, kad tapo prisiųstas nuo pirmbuvusio sąnario ir organizatoriaus S. L. R. K. A., p. Lapatos; jis skamba šep: „Wilkes Barre, Pa., Lithuanian Convention. Te šitas Seimas išsklieja spindulius šviesos ant mūsų brangios tėvynės Lietuvos. Ex-sąnarys S. L. R. K. Jons S. Lapata“.

Ant V sesijos nutarta: 1) kasierius turi užistatyti \$20,000 kaucijos (jam pavesta visi pinigai Susiv. su taja išlyga, kad nuo visų pinigų, išimant

3,000, paliktų bėgantiems reikalams, mokės 3% palukanų į Susiv. izdą); kasieriaus alga—5c. nuo sąnario; 2) vaikai gali būti priimti į Susiv. nuo 1 metų, su įstojimu 25 c. ir \$2,00 metinės mokesties. Posmertinė jiems: nuo 1 iki 5 metų \$25,00, nuo 5 iki 10 metų \$50,00. Atmesta: duoti pašalpą slaptai ketinamam išleidinėti Lietuvoje laikraščiu, tik tam tikslui tę ant vietos buvo parinkta aukų.

Sesija VI. Papeikimas „Žvaizgdei“, kuri pasiskubė pagarsinti, kad buk Seimas pirmą dieną nepriėmęs jos reporterio; tuomtarpu nuo pradžios iki galo Seimas buvo dėl reporterių atviras ir kas norėjo galėjo įeiti iš jų. Priimta išsiteisinimas V. Šlekio, kurs pirmiaus buvo patirtas kenkime S. L. A., dar prie ir poskilimo Susivienyjamų, ir paskaitytas kaipo galis prisirašyti sąnariu prie S. L. A. Nutarta: 1) sekretorius turi laikyti pas save visas S. L. A. popieras ir dokumentus; 2) atlyginti darbavusiems dėl Susiv. sąnariams pakeltus kaštus; 3) J. Tareilai už gerą darbavimąsi dėl S. L. A. labo pakausti iš izdo \$50,00; 4) prezidentui alga \$100,00.

Toliaus komitetas provos vedimo išdavė savo raportą ir ant galo tapo išrinktas ateinantiems metams centrališkas komitetas:

Prezidentas Jonas Tareila,
Vice-prezid. Vincas Kaunas,
Sekret. Tamas Astramskis,
Izdininkas Tamas Paukštis,
Kasos (P. Birštonas
globėjai (J. Kazakevyčius,
Knyginin. A. Ramanaukas.

Ateinančiuose metuose seimas bus laikomas New Britaine, Conn.

Kiti visi Seimo išgaliai bus pagarsinti tolesniuose numeruose „Vienybės“, kartu su protokolais, kaipogi ir Atskaitoje.

Manija užmanymu.

Be viešo ir visapusiško svarstymo jokį svarbų dalyką negalima atlikti ir įvykinti. Bet pas mus, lietuvius, tokie vieši svarstymai labai menki, apmirę ir neturi jokio gaivumo. Užmanymai, įnešimai teip ir piliasi, it to biblijiškoji manna iš dangaus, iš visų pusių ir vienok beveik visi tie užmanymai teip greit tampa užmiršti, kaip spēja pasirodyti. Kodėl teip yra? Ar tai dėlto, kad tie visi nauji projektai būtų lietuviams nereikalingi ir nenaudingi? Ne, ne dėlto, bet dėlto, kad nėra kam jų prigulindčiai perkratyt, iškritikuot ir apšviest jų kaip blogas, teip ir geras puses.

Ne visi vienok užmanymai yra ir geri.

Aš nenoriu čia užimt vietos tokių, lietuviams stokstančių kritikų, bet priminsiu, kas man neseniai puolė į akį. „Vienybės“ 19 Nr. perskaičiau pranešimą Scrantono lietuvių, kurie „bešvėsdami“ 1 gegužės — viens-du-tris ir atėjo prie labai garbingo užmanymo — uždėti nauji lietuviškai-rusinišką angliškoje kalboje laikraštį, tokį, koks jau sykį mirė dar negimęs. Scrantono lietuviai tam tikslui net sudejo suviršum 12 dol. aukų ir, žodžiu sakant, pradžia jau yr. Bet reikia žinoti, jog ne pradžia dar apvainikuoja darbą tik galas, t. y. pastatymas darbo ant gerų ir stiprių pamatų. Ar Scrantono lietuviai padarė tokius pamatus? Ne! Laikraščio pamatai turi būti platūs. Neskaitant jau poros tukstančių ar daugiau dolerių materiailiškų spēkų, reikia turėti užtektinai dar ir dvasiškių pajiegy, t. y. gerų laikraščio vedėjų, redaktorių, sądarbininkų ir... prenumeratorių, labiausiai prenumeratorių. P. Ardanas („Vienybės“ 19 Nr. įsi-briovė klaida kaslink Ardanos aukų: vietoj \$4,00, rei-

kia skaityt \$5,00. R.) privede Scrantono lietuviams, kad rusinai per uždejimą „Ruthenische Revue“ labai plačiai apie savę pasigarsinę ir pasiremdamas ant to (vien tik ant to) sako, kad ir mes, t. y. lietuviai-rusiniai galėme svieta nuste binti per tokį pat laikraštį angliškoje kalboje. Čia p. A. užmiršo vieną svarbiausį faktą, (o Scrantono lietuviai jam to nepriminė), minėtina, kad rusinai uždejo laikraštį Europoj, kur yra jie patys, jų skriaudėjai ir jų kaimynai, kurie maždaug yra surišti šiokiais-tokiiais ryšiais su rusiniais bei su jų skriaudikais. Užtai gi, kaip to ir reikėjo tikėtis, jų balsas nepaliko tuščias, nors nežinia dar ant kiek svarbus yra tie sąjantimai rusinams nuo prancuzų, vokiečių ir k., ir kaip ilgai jie pateks. Visai kitas dalykas yra su lietuviais ir rusiniais gyvenančiais Amerikoje. Kokius čia ryšius turi lietuviai ir rusinai su amerikonais, ir kuom galės patraukti ant savęs jų atydą? Kas neprisižiuri į amerikonus ir jų pobūdį, tas nemato, jog jie apie lietuvius ir rusinus tiek tesirupina, kiek apie Japonijos mikadą, kuris jei paskutiniu laiku nors jų atydą ir atkreipė, tai kaip karžygis karės, kaip cirke už gročių liutas, kaip sensacijiškos ir krauju kvėpiančios naujienos. Ir viskas. Pagailos, sąjausmo, užtarymo — nuo amerikonų nelauk! Amerikonas neturi laiko ir jam visai negalvoje kas tai yra lietuvis, rusinas, lenkas, chorvatas, latvis, ruskis, finas. Jis visus juos apkrikštyjo dviem vardais: polander ir hungarian, ir tokią paiką mislis nėra ko ne mislyt iš jo galvos išstumt. — „Ruthenische Revue“ skaitys suvokietėjęs lenkas, rusinas ir pagaliaus dar kelintas teisingas vokiecis, bet kas skaitys tokį dviejų tautų organą anglišką laikraštį? Lietuviai neskaitys, nes

menkai temoka. Rusinai teipgi, nes jie dar tebėra po skvernu dvasiškijos, kuri dar toli negalima reprezentuoti p. Ardanu, buvusiu jų kunigu ir kurie, kaip ir mūsų kunigai, pasiskubys nuo tokio laikraščio ginti. Tik jau bent nemislykit įsiulyti tokį laikraštį amerikoniui! Reikia buti mažu vaiku, idant tikėti, kad jie jį skaitys. Bet daleiskime, jeigu ir skaitytų, tai, ką mes sau, lietuviai, galime tikėtis gauti nuo amerikonų? Nieko! Amerikonų simpatijos ar antipatijos tiek lietuviams skanios, kiek bedančiui senukui riešutai. Sumušė — suvalgysi! Bet ar sumušė? — klausimas. Jeigu ir suvalgysi — ne kiek busi sotus. Reikia gerai išstudijavoti Šv. Valstijų politiką, o tada pamatysi, jog ji nėra geresnė už politiką Maskolijos, Vokietijos ar Austrijos. Iš nekurių pusių dar blogesnė. Tai-gi, jeigu mes nuo amerikonų nieko negalime laimėti, kam mum daryti tokios nepakeliamos aukos, kurios vieninteliai bus pašvenčiamos pastatyti ant geros mislies svetimtaučius, kada mes tiek turime darbo kelti savo brolius?! Tai pirmiausias, reikalingiausias ir naudingiausias darbas, kurį šiandien turime atlikti!

Dar vienas dalykas. Kur mes gausime sądarbininkų tam tarptautiškam laikraščiu? Ar gi mes jau darbininkų turime ant savo dirvos tiek daug, kad jie net savo spēkas sės po svetimas dirvas? Apjakimas! Ar gi nematom, kad mūsų laikraščiai šiandien ir teip skursta dėl stokos sądarbininkiškų spēkų?! Pastatykime mes savo prigimtoje kalboje laikraščius ant lygumos su svetimtaučiais, ir ant tokios lygumos, kad ne iš vienos pusės negalima būtų jiems nieko užmesti, tada skraidysime po svetimas atmosferas. Kiteip mes pasiliksime lygus tam asilui, kurs bevaikščiodamas nuo vienos kupetos

šieno prie kitos, dėlto kad jam vis išrodė prie anos gardesnis, nustipo badu. Ar gi mes ne lygus jam? Tiek užneriam kilpų, ir nė vienos neužmezgame!...

Aš sutinku su p. Ardanu et Co., kad toks dėl svetimtaučių pedagogikos, mūsų kaštais užlaikomas laikraštis yra beveik ir reikalingas. Tik, dėl Perkunno! — ne Amerikoje, bet Europoje; apie tą ne vienas iš europiečių lietuvių su ta misle seniai nešiojasi. Bet ką padaryt, kad šiandien teip mes esami netučiai! Pinigų būtų, viskas būtų galima atlikti. Jų nesant, reikia pasikakint su tuom, ką galima gauti ir be jų. Beje, dar: kas bus per nauda, jei mes per didelį vargą ir įstengsime vienam bei kitam įkalbėti, kad, ve, nematai kaip mus maskoliai ir lenkai skriaudžia, — kas bus, sakau, jei tas mums pasakys: pasijudik, nusikratyk, — o mes to padaryti negalėsime?!

Judinkim savę, nepasitikim ant kitų! Tie, kurie deda svarbą ant užtaravimų ir viliasi laimėti politikišku kaimynų simpatijas ar pagailas, labai klysta. Klysta ir tie, kurie mislija, kad lietuviai gali darbuotis iš vieno su rusiniais. Klausčia, dėlko ne su latviais ar suomiais? Tie bent nėra slovenai. O juk slovenai lietuvius ėda, neišimant nė socialistiškų bei revoliucijoniškų jųjų elementų.

Aš esmu vienas iš karščiausių Lietuvos neprigulmystės pionierių, ir visokius pragumus prie jos atsiekimo apsvaistau labai visapusiskai: jei randu, kad naudingas, — priglaudžiu prie širdies: štai, aš tavo tarnas! Bet čia aš nematau jokios lietuviams naudos, tuomtarpu matau, kaip šiandien lietuviai besvajodami kazikuriuose pasviečiuose, užmiršta dalykus pancerėj esančius, o reikalingus butinai atlikti!..

Ežis.

Reikia apsiserget nuo vylioku!

Bėgyje praėjusio ir pradžioje einančio meto apsirėškė tarpu Amerikoje gyvenančių slovenų (lenkų, maskolių, rusinų, slovaku, chorvatu ir tt.) gairus ir nepaprastas judėjimas. Tam judėjimui davė pradžią — iš vienos dalies, jų tuli pribrendę tautiški reikalai, iš antros — iškilusi tarpe Maskolijos ir Japonijos karė. Bruzdėjimas išireiškė — visų pirmu visoslovenišku susivaziavimu publicistų St. Louise, kuris yra atbalsiu kito tokio pat šimet rengiamo susivaziavimo visoslovenų Europoje; toliaus, prasidėjus karėi, pasirodė jų laikraščiuose įvairios rezolucijos, protestai, atsisaukimai ir tt., kurie iš didesnės dalies buvo labai priešingi dabartinei Maskolijos politikai ir prieštaravo prieš karė.

Paskutinis apsirėškimas amerikiečių slovenų krutėjimo, labai nesmagų įspūdį padarė ant Maskolijos valdžios ir carizmui pasidavusių pseudo-liberalų rusofilų, — arba geriaus sakant carofilų, nes patys slovanofilai ir rusofilai šiandien stoja į eilės revoliucionierių ar social-demokratų ir stengiasi iš visų pajiegy nūgrianti carizmą. Mat, nė maskoliška valdžia, nė jos tarnai, nėkados nesitikėjo, kad užatlantiniai slovenai, priešingi caro patvaldystei, būtų suaugę iki tokio milžiniško skaitliaus. Jie tikėjosi, kad iškilus karėi, visi slovenišku šalių pavaldiniai bėgs iš Amerikos kariauti už carą, nes, girdi, čia karė už tėvynę ir už slovenišką klausimą, kuriam grėšia „geltonasis pavojus“, ir kad plauks, kaip vanduo, ant vedimo karės aukos. Vienok čia pasirodė visai kiteip, visai priešingai maskoliškos valdžios norams.

Bet vis-gi Maskolijos politikieriai nenuleido rankų ir ne

nori susitaikinti su įvykusių faktų. Jie nė biskio ne nori prisileisti, kad amerikiečiai slovenai būtų visiškai dėl carizmo dingę, ir kad, girdi, reikia tikrai apie juos švelniai apsisukti, pasilaizyti, ir jie vėl klius į carizmo venterį. Suprantama, kad atlikti tą darbą yra labai sunku ir keblu ir kad jo atlikimą galima pavesti tikrai guviems, apsuksiams agentams, kurie mokėtų visuo- met perstatyti dalykus teip, kaip reikalautų aplinkybės, kurie padarytų iš juodo balta ir kurie įstengtų nuveikti teip svarbų dėl Maskolijos darbą su visai mazais, arba net ir svetimais kaštais.

Tokių agentų misiją pasiėmė atlikti tulas „Slovenų Draugijos“ (Slavjanskeho Obstestva) pirmsėdis, Arturas Ivanovyčius Čerap-Spiridovyčius, iš Maskvos, kuris figuruoja kaip po galva minėtos draugijos delegacijos, siunčiamos Amerikon „Sl. Dr. ja“, siųsdama savo pasiuntinystę už Atlančio, suprantama, su slaptu prisidėjimu maskoliškos valdzios, turėjo už mierį, tarpu kit-ko, patraukti visą sloveniškaį elementą į priešingą revoliucijoniškam judėjimui linkmę. Pasiuntinystės tikslas aiškiai duodasi matyti iš išsiuntineto visoms sloveniškomis draugijoms ir jų laikraščių redakcijoms hektografuoto aplinkraščio, p. t. „Dopis z Moskvj (Prijezd slovanske deputace do Ameriky“), kurį čion patalpinti dabar dėl stokos vietos negalima, atidedant tą ant tolesnio laiko, jei matysim tą esant reikalingu. Tas Arturas Spiridovyčius persistato savę ainiu Lietuvos kunigaikštiskos giminės, mi- nėtinais iš namų D. L. K. Al- girdžio, kurį augščiau minėtas aplinkraštis priskaito teip gi prie slovenų(!). Kiek yra tiesos tame jo apsimetime lietu- viška kilme ir kokį ištaisys pasitikimą Amerikos slovenai tam mūsų pseudo-tautiečiui,

dar dabar negalima žinoti. Lenkų laikraštis „Zgoda“ ap- turėjęs minėtą aplinkraščių, la- bai aštriai atsiliepė ant savo skilčių prieš teip aiškų pasike- sėjimą apdumti akis ir, pasire- miant ant to, reikia manyti, kad jis neduos savęs prigauti, ir persergės nuo užtiestų za- bangų visą didžiausią lenkišką organizaciją „Związką“, kurio jis yra organu. Akyva, kaip pasielgs kiti lenkų laikraščiai, kurie kiekvienas turi po savo įtekme tai didesnę tai mažesnę grupas lenkų. Kiek sužvejos į savo tinklą aukų paleisti caro šnipai ir su profesorų diplo- mais politiški agentai, teip gi s inku pirma laiko įspėti. Atei- tis viską parodys. Tuomtarpu mes turim jau darbo ir patis apie savę.

Neseniai Maskolijos valdzia suteikė ir mums, Amerikos lietuviams, tokį pat savę agen- tą-tarpininką, ypatoje tulo 1)-ro Burovo, kurs mums jau nepersistatė ainiu Riuriko ar Igorio, bet tiesiog draugu... Pobiedonoscevo! Žinote Pobie- donosceva? Bet kas jo nežino?! Tai yra staubunas, mintantis krauju apie dyvidešimties, pa- kliuvusių po globa dvigalvio erelio, tautą.

Mums tapo prisiūsta to Dro Burovo korespondencija su Dru Šliupu, kuri labai karak- teriško turinio ir kuri, tikimės bus akyva perskaityti visiems skaitytojams, kuriems arti prie širdies guli tautos reikalai ir tėvynės labas.

Korespondencija buvo rašy- ta per Dro Graičiuno tarpinin- kystę, rus škoje kalboje, kurią cion žodis į žodį išguldę pa- duodame.

Štai ji kaip skamba:
(Toliaus bus.)

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgar- sinimus „Vienybės“ reddakci- ja neatsako.

Gryztu in tėvyne!

Laimingas ir linksmas grįztu į tėvynę;
Jau pabaigtos dienos liudnaus ištrėmimo:
Keno nesiubuoja iš dziaugsmo krutinė,
Pamačius vietas tas saldaus atminimo?
Štai miškas žaliuoja ant augšto kalnelio,
Man sveikina liudnas, tykus jo užimas.
Štai žydi pievose purienų kvietkeliai—
Kaip meiliai man plaukia širdin jų kvepimas!
Girdžiu štai aš balsą raibosios gegutės—
Kaip meiliai per orą jos „kuku“ banguoja!
O štai pakalnėleje jaunos sesutės
Zilosios senovės daineles dainuoja.
Kur akį tik mesi, visur teip žaliuoja,
Visur skrenda dainos padangėms laimingos,
Ir mano krutinė iš dziaugsmo siubuoja
Ir dila omenųj man dienos vargingos.
Ir vėlai dvasia man' nenori nurimti,
Vėl žadin' manę ji kovoti, kentėti,
Vėl žadina laisvės vėliavą paimti,
Vėl žadin' spēkas dėl tėvynės padėti.
Tau, tau tik, o brangi, mieliausia tėvyne,
Lig valandai myrio savę aš pašvęsiu,
Tau norą ir mintis, ir mano krutinę
Ant aukuro tavo aš linksmi padėsiu.

Šatekšnis.

Arklys ir Ozys.

Koks pons, ar bajoras ir Arklij ir Ozij
Vienam tvarte laike,
Ir maistą įvairų abiems keturkojams
Susiedams jis tame.
Bajors sykį grūdų atnešęs užklause:
Katrą pašert reiktų? —
Kad juodu abudu tuom tarpu nuspręstų,
Paskui gi nekeiktų.
Dievų ir bajoro malonės žirgs laukdams
Tik noriai žiurėjo, —
Ramiai ir nuolankiai ir kentriai tylėjo, —
Nors esti norėjo.
Ozys abejutas, akyzadaus budo,
Balsu tarė tvirtu:
„Tą šerkie, katro mus barzdelė didesnė“, —
It kirviu nukirto.
Pons Ozij pašėrė. Arklelis tylėjo...
„—Katrą dar įplėškę
Kinkyti iš jusų? Užklause bernukas.
Ozys ir tam tēškė:
„Žiurėk, katro kojos, beproti, storesnės!“
Štai Arklij pakinko
Ir varo iš krieso. Ozys prėdęs straksi —
Tuom ponu patinka...
Ant svieto, mat, margo, ar miestuos, ar sodziuos
Perdėm tik teip klojas:
Arkliai, už lėtumą badauja ir dirba,
Oziai-gi — naudojas.

V. Spraulys.

Herbert Spencer.

(Pagal P. Krapotkin'ą)

(Tęsa).

Jis čia supranta visus suvienytus pasistengimus atskirų ypatų, ar tai bendrai ką nors pagaminant ar tai suvartojant, be idėjų pelno ir alinimo per akcionierius, kurios yra pamatu šiadykščių kooperacijų.

„Tai bus draugija“, sako jis, „kurioje individuališkas gyvenimas atsieks kaip galint didžiau išsiplėtojimą, sutariantį su gyvenimu draugijos, ir draugijos gyvenimas neturės jokio kitokio mierio, kaip tik palaikyti pilningiausią sferą individuališko gyvenimo“. Tai gi jis eitų iki „valnam komunistiškam sulygimui“, kurio mieriu turėtų būti plačiausias išplėtojimas individuališkojo gyvenimo, — didžiausiajai *individualiacijai*, kaip jis vadina dėl skirtumo nuo individualizmo, — nėra po individualija jis suprato pilningiausią išplėtojimą visų gabumų atskiro žmogaus, o ne kvailą individualizmą buržuazijos, kuris skelbia „kožnas dėl savęs, o dievas dėl visų“.

Kaipo tikras buržuazas tačiau Spenceris įtėmyja kožnoje užkerteje šmėklą „tinginio“, kurs pasiliauja dirbės, kada komunistiška draugija galvojasi už jo butybę; jis visur matė „šaldra“, bemurksantį pas duris kliubo ir belaukiantį buržuazo, idant atidaryti jam karietos duris ir (ana, šlamštas!) pasiubagauti kokį dvylekį! Reikia tad savęs paklausti, ar teip protingas žmogus, kokiu Spenceris yra, turi tokias navatnas pažvalgas apie vargstančius išalkėlius, ar prieš pareigą remziasi nusiųsti knygynui Britaniškojo muzėjaus už dyką egzempliorių savų veikalų, ar net kėsina protėtuoti prieš valną pasimokinimą visiems!...

Trumparegystė, mat, miestelėno persišviečia tarp angščiausiujų nomoniavimų, ir tame Spenceris įtėmiu budu panėsi į Fourier'ą, kuriam šalymais po genijališkumu pasitaikydavo tolygus kromininkiški glušumai tarpe jo gražiausių nuožvalgų. Nereikia užmiršti nė mūsų kolektyvistų, kurie teip pat prisidingi „tinginio“, ir kad jie aprutulioja tą baimę pliauškiškai ir formulomis!

Bet atmainant išvadziojimus Spencerio tų, kur jis regimai nusiikalsta prieš tai, ką mus pamokina tyrinėjimas žmonių; pagilinant jo pasergėjimus, iš kurių per daug buržuazas kyšo, idant tikrąjį motyvą laimėti, — visados išlįs neapikanta kožno susiaurinimo pilningos ir visos valnybės žmogaus, troškimas didžiausios sumos inicijatyvos, valnybės ir pasitikėjimo savoms pajlegoms. Pagerinant sistemą tų, kur

Spenceris neužtektinai apipamatavo pasekmes dabarnykščio kapitalizmo; jieškant, ką iš tikrųjų zenklina jo guodojimas savasties, visuomet, kaip pas Proudhon'ą, bus neužkentimas valstijos ir baimė klištoriaus bei kazarmų. Pataisant šitą klaidą — o mes turime gražumą ir naudingumą viso induktyviško moksliško tyrinėjimo dėl pataisymo jo klaidų, nepadrebiant visumos — mes pas Spencerį atrasime socijaliską sistemą, kuri su visu prilygsta sistemai komunistų.

Individualistiški anarchistai, kaip Tucker'is, priimdami Spencerį teip, kaip jis yra, su jo individualistiska miestelėno pažvalga apie industrijaliską savastį, su jo miestelėniška „algos“ idėja, gangreit pasivino literą negu dvasę jo sistemę. Nėsa užtektų padaryti pataisymus, ant kokių patė Spenceris mums duoda tiesą, priimant jo liuosavale kooperaciją ir jo užpuolimą ant pasisavinimo žemės į individualiską savastį, idant pareiti ant mūsų sąprotavimų. Ir tai yra, ką su dideliu apgailistavimu pasakė keletas didelių anglišku laikraščiu savo nekrologuose apie Spencerį.

Draugijos teorijose, mums iki šiadien filozofų suteiktose, randame ypata paaukanta pasiliekančią valstijai. Comte, paskui Kanto, ir šiaip daugelis kitų pateko į tą pačią klaidą, o ypatingai vokiškiajie metafizikai gėrėjosi savo gyvulišku garbinimu valstijos.

Systema Spencerio yra pirmučiausioji, kuri iš vienos pusės atsiliuosuoja nuo visokių religiskų prietarų, visokių metafiziskų smilumų, o iš kitos pusės atvirai ir tiesmoka stoja už viršesnybę atskiros ypatos. Valstija nebefiguroja kaip pirmapradinis mieris žmogiško išsiplėtojimo (anot vokiečių išsitarimų). Priešingai, atskirai ypatai priguli pirmoji vieta ir jai priklauso pasirinkti draugiją, kokia jai patinka; jai priguli nusprendimas, kaip daug ji paslenka atsiduoti tėjai draugijai.

Reikia kariauti prieš per didelį žmogų pasidavimą saviems kaimeniškiems geiduliams, mokina mus Spenceris, o ne prieš jo nepriklausumą; kuomet visos religijos ir visos draugijų systemos kariavusios yra prieš nepriklausumo dvasę, iš baimės, kad pagamįs maištininkus.

Ant nelaimės ir čia Spenceris nepasilieka pats sav ištikimu. Jis pastato revoliucionierišką stygavojimą — ir skubinasi taji susilpninti, siulydamas kompromisą (zut-but). Ir kartą patekęs ant šito kelio, jis yra priverstas nuo vienos koncesijos (nusileidimo) žengti prie kitos, ir tai teip, kad, sutrauką darydamas, jis savo visą darbą išstato ant apšaipymo.

Toliaus bus.

Isz visur.

Paryžiuje susekta banda išdirbėjų netikrų pinigų, prie kurios priguli daugelis ypatų net iš sferos aristokratų. Mat ir „šviesunai“ mėgsta užsiimti tamsiais darbais, kad tik užsidirbti ant lėbavimų ir tinginiško gyvenimo.

Berlino laikraščiai praneša iš Petrapilės žinią, jog tapė areštavota tula universiteto studentė Merežkovskiuė, kuri buvo nužiurėta pasikėsėjime užmušti carą, kuomet tas buvo ant kariškos parodos. Pas ją surado drapanose paslėptą bombą, ir ji pati prisipažino kad bomba buvusi dėl caro. Kurios ji revoliucijinės partijos buvo pasiūsta, nepasakė.

Japonai progresiuoja visame ir persiima visą ką nuo sveitimų tautų, ką mato, jog gali pakelti juos drauge su civilizuotais kraštais. Matydami, kad Europos viešpatystės dikčiai sudrutina savo valdžią per protegavojimą krikščionystės, jie sumislyjo įvesti krikščionystę pas save teipgi. Ta nauja tikyba busianti liuosa nuo visokios prigulmystės Romai ar vakarinių šalių įtekėmėms; ji greičiaus bus tautiškas mišinys biblijos su budizmu.

Gomelije, Mogilevos gub., žydai surengė priešais karinę demonstraciją, apie 50 žydų jaunuomenės išėjo ant gatvių su raudonais revoliucijiniais paparčiais, su parašais: „Šalin su kare!“, ir sustoję ant rinkos emė kalbėt karštas, priešingas valdžiai prakalbas. Apspito juos tuojaus policija ir išsklaidė. Vieną demonstrantą areštavojo.

Užginta Maskolijoje parduvinėt atskyrus numeriai laikraščio „Rus“.

Lietuviu tauta

senoveje ir szia dien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tasa.)

Atitrauktų augštesnių nuomonių Lietuviams senovėje nestokavo. Butybė ir niekystė, amžinumas, vėlė, dušia ir dvasė — tai senų seni mūsų žodžiai. Netruko nė nuomonės atsigimimo ar atgyjimo, ir kasmet šventė šventę laiko atgimimo. Anot Lietuvių visata buvo nuo amžinųjų amžių, ir viskas paėina iš pirmąpradžios, gyvuojančios visame, kas gyvas, iš kurios kilo, kas tikslai yra.

Dvasę skyrė nuo kūno, pajautas nuo kitų dvasės ypatybių. Lietuviai tikėjosi kitame gyvenime turėsi šimtą naujų pajautų, kuriomis taps apdovanoti išrinktieji. Protą ir išmonę, vaidadarę galybę (vaidintuvę) ir išmintį, nuovoką (nuoregą), ir atmintį — mokėjo guodoti. Protas išmintį tur vedžioti — buvo jų patarle. Vidujinį balsą, kurs sudyja mustis ir darbus, vadino siela arba sąžine. Ne nuo svetimų ėmė tvarką, laiką ir metą, nemirtinumą ir tobulumą, tikyba ir meilę, viltį atpildos ir kančių. Nereikėjo teip-gi nuo svetimų skolintiesi nė gėrybės ir dorybės, nė grožybės ir garbės. Nuodėmės, pražangos, prasikaltimai ir bjaurybės skyrėsi nuo nelabumo, ydos, piktybės, kliaudės, pagedimo. Matomai nevėsi nusizengimai turėjo lygią vertę, jeigu tiek žodžių yra ant jų paženklino. Prigimimą, ypatybę, budą skyrė nuo papročio, įpratimo; negerį papročiai pelnė papeiką. Kad anksti suprato reikalingumą mokslo, liudyja mokytojas ir mokytinis, ir jėškantį šviesos, vėliaus pavadino protmylių (philozofu). Senovės žodžiai tikybos reikaluose tapė užmiršti, o likę tapė pritaikinti prie krikščionybės. Dievus Lietuviai liaupsino ir garbino, aukas dėjo ant dievstalių ir maldas kalbėjo visokių vardų dvasregiai, kurų luomą dabar vadina dvasiškijs ir kunigija. Lietuviai nepaliko mums nieko ant rašto. Svarbiausiais senovės dvasiškais palikimais turime skaityti — pasakas, priežodžius, ir dainas. Nežiurint į svetimtaučių zaunas, kurie aprašo Lietuvą dar XIV amž. kaip barbarų šalį, dainos mūsų parodo budą tautos, kasdienines jos mislis, jausmus širdies, vaidintuvę, iš kitos ir tai geresnės pusės. „Mythas pilnas gilaus zenklumo, daina persotinta jausmu, sakmė su iškilme ir poezija apipasakojanti dėjas užmirštas ir lyg pasaka išsiziurincias tiems, kurie nemoka atidengti poetiško uzdangalo, primeta melagystę trumparegėms kronikoms“, rašo Kraševskis. Vigandas, Dusbargas, Nestoras, Dluošius — vi-i sako, kad Lietuva šalis barbarų, tamsunų, netikelių. Karėje juk visos tautos esti nuožmios. Sagos nupiešia tautą, pasinešusia į kares, ten kraujas liejasi upeliais. Pas kaledoniškį bardą viskas atsiduoda kare dainose apie tėvų šešėlius: dvasės mušasi ir nemeta ginklų. Kodėl to mes nerandame Lietuvių dainose? „Čion pučia šilti vėjai, mergos dainuoja, zydi ruta, lelijos ir rozės; ant kapų verkia našlaičiai; veda marčią pas židinį, kurį turi per savo gyvenimą sergėti lyg Vaidylutė aukurą; tėvai dukrai, brolis broliui paduoda rankas, laimina vieni kitus. Kur-gi čion gerėjimasi krauju, ant ko teip kronikos užsispiria? Nėra to matomų pėdsakų nė pasakose“, sako Kraševskis. „Tą mislį gali tikslai atspėti naujas ir bepartijiskas permeti-

mas akia senovės lietuvystės, kurią numaliavoja, pats per save, pasakos, dainos, patarlės, kalba. Čion ji mums visai kitoniškai išsiziuri, gal geriaus ir aiškiaus, o iš tikrųjų teisingiaus“.

Kad dainos buvo Lietuvių papratimu, paliudyja pabaigoje XVI amž. rašęs Guagnino: ne tik gernas sukdamai dainavę, bet ir visokius darbus dirbdami. Dainavo Lietuviai tiek pavieniam, bet suokė teip-gi sutartines, tur-but vienbalsiu choru. Kitas dainas suokė klausimais ir atsakymais, tai gi kruva dalinosi į du choru ir dainavo posmus pačiliui, dramatišku budu! Juk Lietuviai skyrė balsus: didis, blogas, zemas, plonas, augstas, išstestas, kimus; žinojo, ar balsai sutaria ir sutinka, ar ne, lyginai kaip mokėjo rangyti balsą.

Muzika, draugė dainos, turėjo buti mylima Lietuvoje. Yra žinios apie tulas senovės muzikos padarynes. Guagnino primena ilgas medines dadas, su kuriomis dudininkas meilų garsą išgaunąs; kartais vienas dudininkas dvi tokias dadas sutartinai duduodavęs. Lietuvoje vartojosi teip-gi vamzdis, švilpynė, turtuklė, tuturgė, ir šiaudinė ar plunksninė birbynė. Medžiojant, putė į ragą, karėje — į trimytą, o vėliaus į triubą. Iš padarynių su stygomis labiausiai mylimos buvo kanklės, kurias skyrė nuo vokiškųjų kanklių. Karese trimytoms pritarė lietauras (bugnai), skambynė, tarškelė. Skripką Lietuviai pasiėmė nuo Rusijos, ir kad-gi žodis smičius arba smičiolas nėra lietuviškas, reikia manyti, kad ant kanklių su pirštais lošė. Ant sunklių (cimbalų) tur-but lošė svodbose ir dėl šokių. Skudučius skudučiavo tur-but laidotuvių mete.

Dainos ir giesmės nuolatos pynėsi su visu gyvenimu, nuo lopšio iki sudėgant ant laužo. Apart dainų, randame raudas, verksmo giesmes, meilės dainas, marčių giesmes, džiaugsmo giesmes ir tt. Dluošius apie Jatvius rašo: „Žmonės yra druti ir kariškos dvasės, o teip pagyrimo ir paminėjimų godus, jėg dešimtis jų šoka ant šimto neprietelių, vien ta luke-timi varomi, kad po smert bus dainose išgiriama“. Ir Lietuviai garbstė savo numirelius. Teip pat Meletius ir kiti mini laidotuvių giesmes pas Rusus ir lietuviškas gentes. Sako, kad Lietuvių bardais buvę ypatingai burtininkai. Kaip Getviai, teip Lietuviai turėjo istoriskas giesmes, kurias kelis syk primena Strykovskis, privesdamas net jo koletą pradinių žodžių: giesmę apie Pojatą, Daumantą, Gurdą Gendvilaitį (kurs ėmėsi su kryževiais, Kauną aidančiais), Kukovaitį, mušį pas Kauliškius ir tt. Bet tos giesmės iki mūsų dienų neišliko. Dar šiadien yra giesmės apie Keistuiį, Vitautą, Byrutę. Aldona, anot lenkiškų kronikorių, ypatingai mylėjusi esanti muziką ir dainas. Jage-la mėgo lakštingalos giedojimą. Galiaus šiadykščiai dainų rankiai liudyja, kiek daug ir gražių dainų turėta. Pirmas Lessingis pažino vertybę lietuviškų dainų, kurs antroje dalyje savo literariškų gromatų rašo: „Neseniai pervarčiau lapus Rukio lietuviško žodyno, ir prie galo jo patėmyjimų apie tą kalbą užtikau labai retą dalyką, kurs manę be galo pradziugino: beje koletą lietuviškų dainų, kurias prastos mergos ten dainuoja. Koks naiviškas juokdaringumas, koks valyvas prastumas! Iš jų galima persitikrinti, kad po kožna padange gema poetai, ir kad gausus jausmai nėra dalyku vien apsitaisusių tautų“.

(Toliaus bus.)

Popiezius parėdė visose bažnyčiose išmesti iš kuorų merginas, o įstatyti jų vieton tik vaikus. Naujos bažnytinės gregorijoniškos gaidos, įvestos neseniai per popiežiaus užmanymą, atsižymi savo liudna ir monotona melodija; amerikonių bažnytiniai kuorai priimti atsisakė.

Lodzėj, Lenkijoje, iškilo tarpe darbinukų badas; daugelis iš jų po kelis mėnesius vaikščioja be darbo ir neturi nė kasnelio duonos; nėra beveik tos dienos, kad nebutų tai vienur tai kitur randama ant gatvės apalpę nuo bado žmonės. Sūlig lenkiškų laikraščių, be darbo žmonių skaičius siekia iki 15,000! Tula Olga Šretter, pritrūkusį maisto, pakorė sava du mažu kudiuku, besirengiant pakarti kitus du likusius, užėjo policija ir sustabdė tą nuozmų moteriškes darbą. Bedarbė ir kitos jos pasekmės duodasi jausti ir kituose Lenkijos miestuose: Varšavoje, Kališiu ir k.

Galicijos rusinai kassyk labiau nirsta prieš Austrijos valdžią ir jų laikraščiai vis tankiau išsitaria apie tokius dalykus, nuo kurių valdžią pakrato šurpas. Antai neseniai pasiekė valdžios ausis, jog tarpe rusinų susitvėre slapta draugystė p. v. „Sič“; kuri kaip ir kazokai, turi savo atamanus, kašovus, esaulus ir k. perdėtinius. Inicjatorium tos drės esąs D-ras Trylovas, pas kurį tuojaus buvo padaryta krata ir rado įvairius revoliucijinius raštus. Suprantama, kad valdžia, kaip galėdama, ims tą jai baisų apsireiškimą naikinti.

Baku, ant Kaukazo, du vietiniai gyventojai nakties laike bandė įilaužti į butą vice gubernatoriaus, matomai, norėdami jį nužudyti, bet sutikę 4 sargus iššovė į juos ir pabėgo.

Aukos kankintiniams.

Pittsburg, Pa.	
Ignas Jutelis	50
Viktė Jutelienė	50
Petras Volongevyčius	1,00
Jonas Kazlauckas	50
Ona Kazlauckienė	50
Jonas Balčius	1,00
Antanas Lelga	50
Juozas Mackieliunas	1,00
Antanas Samulis	50
Stanis Didjurgis	1,00
Marė Gečiūniūtė	1,00
Adomas Jutelis	1,00
Vincas Tutlis	1,00
Mateušas Urlakis	1,00
Ona Urlakienė	1,00
Motiejus Jutelis	50
Petras Ambrozaitis	50
Jonas Jonilaitis	50
Povyilas Murauckas	25
Antanas Jonelaitis	50
Union City, Ct., liet. evang. baltiaus	6,00
Rhone, Pa., ant krikštynų pas	
J. Kanapka: A. Prakapavyčius	35
J. Kanapka	25
R. Perlis	25
Smulkesnių	40
Atskiriant 75 c. lieka	50
Meriden, Conn., nuo prakalbų	2,31
Buvo	\$600,17
Lieka izde	\$617,23

Aukos mokslaeiviams.

Union City, Ct., l. evang. baltiaus	6,00
Rhone, Pa., ant kr. pas J. Kanapka	75
Pittsburg, Pa., ant vest. I. Jutelio	5,00
Meriden, Conn., nuo prakalbų	2,30
Buvo	\$4,90
Viso	\$18,95

Aukos A. Viztaliui.

Union City, Ct., liet. evang. bal.	2,95
Pittsburg, Pa., ant ves. I. Jutelio	1,00
Buvo	\$51,59
Sykiu	\$55,54

Atsakymai.

pp. V. Jankaukui, XX, Zmogui, Keleiviui. Tamistų raštai taps mielai sunaudoti tolesniuose numeriuose.

Apgarsinimai.

Sziuom pagarsiname jog į red. „Vienybės“ tapo prisiūsta tikiety išlajmėjimui 1000 dovanotų p. Naujoko cigarų, naudai mokslaeivių. Todėl norinti gauti tų tikiety, tesikreipia į „V.“ redakciją:

Seimas S. L. L.

Bus laikomas Philadelphijoje, 5 birželio, Caledonijos svetainėj, ant Pine ulyčios (tarp S. 3-os ir S. 4-os). Seimas traukšis nuo pusės 9-os valandos iš ryto iki vakarui. Vakare, 8-tą val., prasidės viešas susirinkimas toje pačioj svetainėj, ir bus laikomos kalbos ir deklamacijos. Philadelphijos lietuviai yra užprašomi ateiti į susirinkimą kuomi skaitlingiausiais. Kalbės iš svetur atvaziavę delegatai.

Komitetas.

Pajieszkėjimai.

Pajieskau gero kriaučiaus, mokač'o kostumerską darbą; uzdarbis geras; prekė: už kotą palaidą \$5,50, su liemeniu \$6,50, kelnes \$1,50, kamzuolė \$1,50. Kas yra darbo ekstra, už tą ekstra ir mokasi. Kas negali gerai atlikti darbą tegul visai neatsišaukia. Jei geras kriaučius, bus viskjo užganėdintas.

Fr. Faltinaitis,
310 E. Market str.,
Wilkes-Barre, Pa.

Pajieskau jauno vaikino mokač'o gerai lietuviškai lenkiškai ir rusiškai rašyti ir turinti norą dirbt. Atsišaukt per laišką ant adreso:

Henry J. Schnitzers Bank,
141 Washington str.,
New York City.

Mieli broliai darbininkai!

Platinkite Socializmą!

Dabar kiekvienas, kursai tik prisų savo antrašą, podraug įdėdamas už 10c. stampomis į laišką, aplaikys keturių išdavimų lapelius (su paveikslėliais), tiek kad galės paplainti sociališkas tiesas tarpe tų lietuvių, kurie nepažinsta Socialistų partijos! lapeliai: „Kas yra socializmas“, po draug, pisi kiti aiškinanti sociališkos partijos mierius, podraug kritikuojami nelabą—draugijos sudėdymą!

K. RUTKUS,
731 Lake str., Cleveland, Ohio.

Naujausios knygos:

Dziova ir kova su ja	30c.
Tautiškas atgijimas lietuvių ir kitų tautų	20c.
Dykaviečių apmedžiavimas patarmės ukininkams	30c.
Trumpa visatina Istorija dalis I senovės Istorija	25c.
Sodžiaus vaizdelei apysakutė iš sodzių gyvenimo	5c.
Paprasti rakandai ir išdarbiai iš šakų	25c.
Kaip reik pinti rečkas, baldai ir kiti pinamieji daiktai	30c.
Kač kaip kai-kurš amatai dirba dalis I	20c.
Pranešavimai Michaldės karalienės iš Sabbos	15c.
Pragaro gilmės juokingas aprašymas apie kankynes pragare	15c.
Darbinukų Balsas No. 1 1904	15c.
Girtuoklų Adynos	10c.
Kunigo naudą velniai gaudo	5c.
Davatkų gadzinkos.	15c.

Adresuokit:

J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E. Main St.
PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKIEJI EUROPOS LAIKRASZCIAI

VARPAS politikos, literatūros ir mokslo mėnesinis laikraštis
Metu Preke \$1.25

UKININKAS tautiška-politiškas mėnesinis žmonių laikraštis
Metu Preke 75 centai

Abu laikraščiu išaina Tilžėje (Prusų Lietuvoje) kas mėnuo vieną kartą. Kiekvienas lietuvis, noris politiškai apsišviesti ir geriaus suprasti Lietuvos reikalus ir savo pareigas, noris sekti Lietuvos visumenės gyvenimą, savo brolių darbus Lietuvoje ir jų kovas su caro valdžia bei jos bendrais už savo tiesas, už geresnę savo ateitį—kiekvienas paminėtuose laikraščiuose atras daug naudingų žinių ir pamokymų. Kas norėtų parsiisųzdinti vieną ar antrą laikraštį, arba ir abudu kartu, tepadėda rašydamas ir siųzdamas pinigus tokį adresą:

M. Saunus Fabrik str. Tilsit Ostpr. Germany.

arba ir katra nors iš žemiau paduotųjų

M. J. Damijonaitis, 3108 S. Halsted str. Chicago, Ill.

Nikodemus Gendrollius, 176 Bowen, str. So. Boston, Mass.